

KIÁLLÍTÁSOK

Mindenképpen örvendetes jelenség, hogy a főváros különböző tematikájú kiállításai közt újabbban könyvművészeti, illetve könyvvel kapcsolatos kiállítások is feltűnnek.

Szeptember 21-én nyílt meg az *Iparművészeti Múzeumban* a reneszánsz könyvkiállítás. A kiállítást *dr. Koroknai Éva* rendezte, s annak céljaira az Iparművészeti Múzeum anyaga mellé rendelkezésre bocsátotta kincseit a Magyar Tudományos Akadémia, az Egyetemi Könyvtár és az Országos Széchényi Könyvtár is. — *dr. Jóboru Magda*, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója és *dr. Kóhalmi Béla*, a Magyar Tudományos Akadémia könyvtörténeti bizottságának elnöke nyitotta meg ezt a terjedelemre nem nagy, de értékét tekintve felbecsülhetetlen kiállítást. Láthatók az 1450—1500 közt készült hazai és külföldi könyveink, amelyeknek mindegyike a mesterség legmagasabb fokáról beszélnek. A gótikus és a reneszánsz stílus jelentkezik egyszerre a szekrények üvege alatt, német, olasz, lengyel, magyar stb. mesterek adnak találkozót egymásnak, Nürnberg, Krakkó, Boroszló, Buda termékei keltenek áhítatos elismerést. A rákövetkező vasárnapon az keltett örömet bennünk, hogy a budapesti Bizományi Áruház Vállalat aukciójának kiállított anyagát díjmentesen szemlélő közönségből mennyien „tévedtek” be a reneszánsz könyv kicsi termébe, olvassgatták figyelmesen a feliratokat és néztek tisztellel a félezeréves kapcsos és láncos bőrkötésű könyvekre. — Remélhetőleg a reneszánsz-könyvkiállítást továbbiak követik, s így a közönség és a szakemberek a könyv történetéről a stílusfejlődés rendjében kaphatnak áttekintést.

Szeptember 22-én, nyílt meg a *Kisgrafika Barátok Köre* rendezésében a Fényes Adolf teremben az exlibris és alkalmi grafika-kiállítás, amelyet *dr. Fehér Zsuzsa* nyitott meg. Az 1959-ben alakult Kisgrafika Barátok Köre jelentőségét éppen az exlibris és alkalmi grafika fellendülése idején nem lehet eléggé méltatnunk. Egész grafikai életünk számára igen jelentősnek tartjuk első nyilvános szereplésüket, hiszen napjainkban a fametszet, mint a könyvillusztrálás egyik eszköze, újra szerephez jut. A kiállítás jelentőségét nem csökkentheti az sem, hogy annak rendezésében világos szempontot nem lehetett felfedezni. Sem történeti áttekintést nem nyújt a hazai exlibrisről, noha a századelő stílusában

fogant exlibrisek bő szerephez jutnak, sem egyes metszők munkásságát nem értékelteki kellően. Ugyanakkor olyan kiváló művészt, mint például *Mata János*, egyetlen lap sem képvisel. Valahogy az az érzésünk, hogy a grafikabarátok izlése és maga a Grafika Barátok Köre is jóval előtte jár annak, amit a kiállítás reprezentál. Elhasznált témák, elvirult formavilág aligha fejezhet ki korszerű tartalmat. De első lépésként mindenképpen helyes és továbbiakra reménykeltő kiállításnak voltunk a tanúi. — Jó lenne, ha a könyvtárosok felfigyelnének arra, hogy a könyv iránti érdeklődés jeleként üdvözölhetjük mind a könyvművészeti, mind a grafikai kiállítást. Különösen ez utóbbi vonatkozásban adhatnak ösztönzést könyvtárosaink azoknak, akik rendszeresen olvasnak és vásárolnak könyveket.

A gyűjtési szanvedély ma különben is a levegőben van. Erre mutat egy tőlünk látszólag távolálló, valójában azonban szinte mindnyájunkat közvetlenül, vagy közvetve érintő kiállítás. A fővárosi *Egressy Klubban* megnyílt a *Gyűjtési ágak érdekességei* című kiállítás. Itt hazai és külföldi gyufa-, kassza-, borotva-, száloda- stb. címkén, szalvétán, város és várképeken, virágokat, állatokat, hajókat stb. ábrázoló bélyegeken át egészen az *exlibrisig* bemutatja a rendezőség: mi mindent gyűjtenek ma az emberek. Meglepetéssel láttuk, hogyan lesz szinte a semmiből művészet, száz és ezer apró kockából impozáns gyűjtemény, amely művelődéstörténeti szempontból sem érdektelen. S ekkor döbbsentünk rá, hogy ez a gyűjtés az ország minden városában és falujában, majdnem minden családjában, de egészen bizonyosan majdnem minden iskola valamennyi osztályában folyik. Ebből a szanvedélyből nem maradhat ki a *könyv*, s a vele kapcsolatos alkotások: *exlibrisek*, *borítólapok*, *illusztrációk* stb. stb. gyűjtése sem.

Mindezt azért mondjuk el, mert az a meggyőződésünk, hogy a fentiekből adódó tanulságokat sok könyvtáros levonja. A könyvtáros részéről a gyűjtésre ösztönzés, a gyűjtés lehetőségeire való felhívás nem igényel külön időt, sem külön anyagiakat, sem külön lelki energiát. Ugyanakkor le sem mérhető az a haszon, amely kulturális vonatkozásban gazdagítja népünk életét.

Sz. R.